

SZAKADATLAN ÁLLAMPOLGÁRI ÉS KUTATÓI ÉRDEKLŐDÉS

**Beszámoló
az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára
2014. évi működéséről**

Budapest, 2015

Felelős kiadó:
GYARMATI GYÖRGY
főigazgató

1369 Budapest, Pf. 367.
www.abtl.hu

Nyomdai előkészítés és kivitelezés:
Arcus Stúdió, Vác

ISBN

TARTALOMJEGYZÉK

<i>Gyarmati György: Szakadatlan érdeklődés</i>	4
BESZÁMOLÓ, 2014	8
I. A Történeti Levéltár historia domusa, 2014	8
II. Iratátadások, iratátvételek	16
III. Az állampolgári ügyek intézése	17
IV. A tudományos kutatók fogdása	20
V. A levéltári feldolgozó munka	22
VI. A tudományos feldolgozó munka	27
VII. Gazdálkodás	30
FÜGGELÉK	
A Történeti Levéltár munkatársainak válogatott publikációs jegyzéke, 2014	35
Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának kiadványai, 2004–2014.	42

Szakadatlan érdeklődés

A cím természetesen az állampolgárok és a kutatók figyelmére utal. Továbbra is változatlan intenzitással kíváncsiak a „létezett – olyan amilyen – szocializmus” megmaradt, s az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában őrzött irataira. Törvénytábla elsődleges feladatunk szempontjából az éves riport azt rögzítheti, hogy 2014-ben a Történeti Levéltárhoz forduló új állampolgári érdeklődés száma (3032) ismét közelít az egy évtizeddel ezelőtti csúcshoz. (2005-ben naponta átlagosan 9, most napi átlagban 8 beérkezett új kérelmet regisztráltunk.) Az intenzitáson belül ugyancsak változatlan az a néhány éve tapasztalt – és korábban már jelzett – „szociológiai elmozdulás”, hogy immár nem feltétlenül maguk a ténylegesen joghátrányt szenvedettek, meghurcoltak „kopogtatnak” a Levéltár ügyfélszolgálati irodájának üvegajtaján, hanem fiaik, unokáik generációja.¹

A Levéltárban megforduló külső kutatók fáradhatatlanságát jelzi – lásd az XXX oldal diagramjait –, hogy látogatásaik száma évről évre kiegyensúlyozottan emelkedik. (2014 folyamán 3820 – napi átlagban 19 – kutatási esetet jelez a levéltári kutatónapló, azaz, földszinti kutatótermünk így is szinte egyvégtében „telházal” üzemel.) Ehhez képest az utóbbi években kétharmadára esett vissza fénymásolási kérelmeik oldalszáma, ami egyértelműen utal a kutatási támogatások megcsappanására. (Forrásaikat több egyéni munkaráfordítással „jegyzetelik” laptopjaikon, s csak a valóban nélkülözhetetlen hosszabb dokumentumokról készíttetnek másolatot.) Ám elképzelhető, hogy a Levéltár szolgáltatási forgalma szempontjából ez csak átmenet: a főként a közelmúlt történetének feltárására létesített új intézmények (NEB, RETÖRKI, VERITAS) megbízásaival érkezők jelenléte már jól érzékelhető, ám hosszabb távú projektjeik „dokumentumigénye” alighanem még ezután fogja igénybe venni az ÁBTL kópiakapacitását.

¹ Lásd, *Nemzedékváltás*. Beszámoló az ÁBTL 2011. évi működéséről. Budapest, 2012.

A Történeti Levéltár forráshasznosulásának kimeneti oldalát tekintve a beszámoló évében új jelenség regisztrálható. Elapadtak – vagy legalábbis szünetelni látszanak – a „látványos” ügynökteleplezések. Miközben egyre több történeti diszciplínán kívüli műfaj – szépirodalom, színdarab, film – hasznosítja forrásainkat, a múltidézés ezekben nem feltétlenül az „ügynök-sztorikra” összpontosít. Kihagyhatatlan mozzanat mivoltuk – mint a letűnt államszocializmus mindennapjainak elmaradhatatlan velejárója – továbbra is fel-feltűnik, ám újabban nem ez a vonulat determinálja a cselekményt, illetve a narratívát. Az elmúlt két évtizedet jellemző állandósuló frusztrálás-frusztráltság mellett közéleti konfliktus gerjesztésére is használt „felülértékelt árfolyamához” képest, mintha kezdene mérséklődni – helyére kerülni? – a titkosszolgálati ágenciára koncentráció, s a public history sokféleségében folytatólagosan érvényesülő felelősségkereső ambíció már inkább az egykori rendszergazdákra irányul. Mondhatni olyan arányban értékelődik át a „békés”, „bársonyos”, „kerekasztalos” rendszertranszformáció közepette uralkodóvá lett „tranzitológiai múltszemlélet”, amilyen mértékben kezdenek kikopni a – permanensen erősen mediatisált, intézményesült és informális – közéletből az 1990 előtt is pozícionált „önátmentők”.

A beszámoló évének történéseihez tartozik, hogy 2014-ben Magyarország, illetve az ÁBTL látta el az „European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files” elnevezésű nemzetközi szervezet elnöklésével járó teendőket. A rövidítve „Network”, vagy „Hét Nővér” formulával illetett szervezet a poszt-szocialista országok többségének hozzánk hasonló feladatkörű intézményeit tömöríti, s elsődleges feladata, hogy egymás tapasztalatait hasznosítva regionális horizonton segítse elő a múlt századi diktatórikus-autoriter rendszerek – ezen belül elsődlegesen a szovjet dominanciájú és karakterű titkosszolgálatok – működésének feltárását. Az ebből adódó – főként nemzetközi vonatkozásban – intenzívebb tevékenységünket a beszámoló funkcionális helyein részletezzük. Nemzetközi relációban valamelyest intenzívebb működésünkhöz az 1989-es „Annus Mirabilis” negyedszázados évfordulójának rendezvényei is hozzájárultak.

Végül egy, a Levéltárat (is) érintő lappangó problémát szükséges megemlíteni. A 2003. évi III. törvény alapján elvégzett – 2006-ra lezárult – „gyorsított” iratátadás óta visszatérően napirendre vététt az ún. mágnesszalagok levéltárba kerülésének ügye, ám ebben érdemi előrelépés mindmáig nem történt. A tudható nyilvános információk alapján az ÁBTL továbbra is úgy véli, hogy *keletkeztetésük körülményei okán a mágnesszalagok adattartalmának zöme óhatatlanul azon egykori állambiztonsági iratokból származik*, amelyek fennmaradt részét – koherensen értelmezhető iratkörnyezetben – ma is a Történeti Levéltár őrzi. Nem tudható viszont, hogy milyen hányadú ez az iratszegmens, s mekkora részt képvisel az az adatmennyiség, amely – a különböző idejű és eltérő indíttatású iratpusztítások következtében – csak az ominózus mágnesszalagokon maradt fenn. A 2010 környékén „reaktívált” mágnesszalagok bizottsági vizsgálatának elsődleges tanulsága – levéltárosi szempontból – az volt, hogy ezek tartalmának ismételt „technikai előhívhatósága” az idő múlásával vészesen romlik.² Ebből eredően *manapság a történeti értékű információ mulasztásos törvénysértéssel párosuló pusztulni hagyása jelent kockázati tényezőt*, semmint az, hogy eddig nem ismerhető – s esetleg úgymond „politikailag érzékeny” – információmorzsákat is rejtenek a mágnesszalagok. Látatlanul is azt vélelmezem, hogy releváns *nemzetbiztonsági vonatkozású* kockázati tényezőt jelentő adat, információ nincs ezeken az adathordozókon, ám ha mégis, azok minősítése a jelenleg hatályos jogszabályok értelmében fenntartható és „leválogatva” tovább őrizhető. Az ezen kívüli túlnyomó többség mielőbbi levéltárba adására két módzat kínálkozik a mulasztásos törvénysértést megszüntetendő:

- a) Egyszerűbb változat – a hatályban lévő jogszabály szerint: az ún. mágnesszalagokon őrzött – nemzetbiztonsági okból minősítésüket veszített – adatok, információk hitelesített, papíralapú másolatának átadása az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának, miközben a titokgazda – az elektronikus adatörzés kockázata miatt – a továbbiakban őrizze papíralapú másolatban is a fenntartott minőségű adathányadot. (Ez nélkülözhetetlen az „irategység” későbbi helyreállítása miatt.);

2 A ún. mágnesszalagoknak az információk kárpótlás során hasznosítható adattartalom-problémáiról részletesen szoltunk az *Iratprivatizálás avagy a közelmúlt jövője* címen az ÁBTL 2010. évi működéséről készített beszámolóban. ÁBTL, Budapest, 2011. 16-22. old.

b)Komplikáltabb változat: nevezett mágnesszalagok és az adattartalom „előhívását” biztosító technika, illetve know-how egészének a Történeti Levéltárba adása, miközben a minősítésüket esetleg továbbra is őrző információhányad „zárolásáról” a titokgazda jegyzékben tájékoztatja a Levéltárat. (Ez a változat ráadásul törvénymódosítást igényel.)

A harmadik változatként értelemszerűen felmerülő (titokgazda és ÁBTL) „kettős őrzés” nem célszerű az *irategység* óvásának – szintén törvényi – követelménye miatt. Praktikusan pedig azért nem, mert így – a minősítési terminus lejártával – különösebb komplikáció nélkül, „automatikusan” állna helyre az irategység kívánatos állapota. Az iratátadást követően – a már most is levéltárban őrzött originális iratokkal összevetve – lenne mód rekonstruálni a mágnesszalagok adattartalmának (egykori) „készülési logikáját”, azoknak a zanzásításból eredő (dez)információértékét, miközben az eljárás komparatív tudást, „kalauzt” jelenthetne a csupán elektronikus formában fennmaradt adathányad hitelességét, az információs kárpótlásban való hasznosíthatóságának mértékét és mikéntjét illetően is. E tárgyi és komparatív vizsgálatsor hozadékaként kínálkozik – az egyedi és aggregált új ismereteken túl –, hogy megszüntethető lenne a mágnesszalagok ürügyén visszatérően felhorgadó, s legendagyártásoktól sem mentes buzgalom.

Budapest, 2015. június

Gyarmati György

BESZÁMOLÓ, 2014

A Történeti Levéltár 2014. évi munkájának jogi kereteit továbbra is a 2003. évi III. törvény, a 2009. évi CLV. törvény, az 1995. évi LXVI. Törvény, a 2011. évi CXII. törvény, a 43/2003. (III. 31.) Korm. rendelet, a 10/2002. (IV. 13.) NKÖM rendelet és a Levéltár Szervezeti és Működési Szabályzata határozták meg.

I. A Történeti Levéltár historia domusa, 2014

JANUÁR

A kolozsvári *Korunk* folyóirat szerkesztősége a Történeti Levéltárban mutatta be január 17-én a *Múltunk jövője – titkosszolgálati dossziék* című, 2014. évi 1. számát. Az adott szám több szerzőjét is felvonultató rendezvény házigazdója a főigazgató volt.

FEBRUÁR

Az egykori európai poszt-szocialista országok társintézményeinek képviselő részvételével február 26-28-án nemzetközi konferenciát rendeztünk Budapesten. Az év során a budapesti Történeti Levéltár főigazgatója töltötte be a magunk között „Hét Nővér”-nek hívott, „European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files” elnevezésű szervezet elnöki tisztét. A Hét Nővér társulás teljes jogú tagjai Bulgária, Csehország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovákia hozzánk hasonló funkciójú társintézményeinek képviselői, azaz, az egykori állampártok által közvetlenül irányított titkosszolgálatok iratanyagait őrző (kötségvetési) intézmények hálózata. Észtország, Lettország, Litvánia és Szlovénia hasonló feladatokat vállaló (részben állami, részben NGO) szerveződéseivel tanácskozási jogú partnerek. A Network 2014. évi budapesti munkakonferenciáján – a résztvevő országok képviselőinek beszámolóival mellett – bemutatkozott a törvénnyel újonnan létesített magyar Nemzeti Emlékezet Bizottsága is.

ÁPRILIS

Április 25-én munkalátogatást tett a Levéltárban a szlovén társintézmény 5 fős delegációja.

MÁJUS

Május 27-én mutatták be a résztvevők egy kerekasztal-beszélgetés keretében a Levéltárban az Akadémia Kiadó új könyvét. Alex Bandy: *A Csokoládé-gyilkosság – Egy filozófus másik élete* c. kötet bemutatásában Gyarmati György főigazgató, Lator László Kossuth-díjas költő és a Szerző vett részt. A moderátor Sipos Júlia volt.

JÚNIUS

Baráth Magdolna osztályvezető *A Kreml árnyékában* című kötetét június 2-án mutatták be a Történeti Levéltárban.

A Rákosi börtönei című és Hódmezővásárhelyi Emlékpontban június 12-én megrendezett szakmai konferencián Bikki István titkárságvezető „A büntetés-végrehajtás forrásai a Történeti Levéltárban”, Müller Rolf történész kutató pedig „A látható titkosrendőrség. Demonstratív és rejtett erőszak az államvédelemnél” címmel tartott előadást.

A Nagy Imre Társaság június 13-án a Történeti Levéltárban rendezett emlékülésén Gyarmati György *Végjáték és nyitány. Nagy Imre temetése és az állambiztonság* címen tartott referátumot.

A Scholar Kiadóval közösen kiadott, Molnár Judit: *Csendőrtiszt a Markóban – Ferenczy László csendőr alezredes a Népbíróság előtt* c. kötet bemutatására június 19-én került sor a Levéltárban. A megjelenteket a Scholar Kiadó részéről Sugár S. András köszöntötte. A kötete Ormos Mária akadémikus mutatta be.

A Veritas Történetkutató Intézet Tanácsadó Testületének tagjai, illetve az Intézet vezetői június 24-én munkalátogatás keretében ismerkedtek a Történeti Levéltár működésével.

JÚLIUS

A romániai Memorial of the Victims of Communism and of Resistance (Fundatia Academica Civica) által a kelet-európai változásokról Máramaroszigeten rendezett konferencián az ÁBTL képviseletében Bandi István és Gyarmati György vett részt. Utóbbi *Útban a rendszerátalakítás felé. Magyarország 1981 és 1989 között* címen tartott referátumot.

A Titkárság részvételével folyó előkészítés után július 22-én írta alá a két intézmény vezetője az együttműködési megállapodást a Nemzeti Emlékezet Bizottsága és a Történeti Levéltár között.

AUGUSZTUS

A Páneurópai Piknik és a határáttörés 25. évfordulója alkalmából Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata és az ÁBTL közös rendezésű, *A Piknik elő- és utóélete – testközelből* című kerekasztal-konferenciáján a főigazgató képviselte az intézményt.

SZEPTEMBER

A rendszerátigazítások 25. évfordulója alkalmából az vorszói központú European Network Remembrance and Solidarity kurátorsága alatt szervezett *Freedom Express 1939–1989* című utazó kiállításához az ÁBTL elsődlegesen az 1989. évi magyarországi eseményeket felidéző kollekciónal járult hozzá. A kiállítás 2014. augusztus-szeptemberében varsói indulással és berlini célállomással (Magyarországon budapesti és soproni tartózkodással) „járta végig” az Annus Mirabilis nevezetesebb helyszíneit, városait.

A Nemzeti Emlékezet Bizottsága (NEB) Budapesten szervezett szakértői konferenciát a „*Kommunista hatalombirtokosok*” értelmezéséről. Az ÁBTL részéről a főigazgató *Kommunista hatalombirtokosok. A nem normatív, történeti közelítés sokfélesége* című nyitó referátumával vett részt, Kónyáné dr. Kutrucz Katalin főigazgató-helyettes pedig a kérdés jogszabályi peremfelteiről tartott referátumot.

A METEM, a POSTICUM, a LÖA, valamint az ÁBTL Szegeden rendezett nemzetközi konferenciát *Ateista pártállam – túlélő egyházak Közép-Kelet-Európában. (Ellenállás, leszámolás, kompromisszumok, 1945-1989)* címmel. A Levéltár főigazgatója *Profán töprengések „a kereszténység és a marxizmus [kommunizmus] rangon aluli házasságáról”* címmel tartott referátumot.

Szeptember 18-án egy kínai történészekből és levéltárosokból álló hat fős delegáció látogatta meg a Levéltárat.

Szeptember 25-én a poszt-szocialista országok „Hét Nővér” társintézményei részvételével nemzetközi tudományos konferenciát rendeztünk. *A titkosszolgálatok Sztálin halála után Közép- és Kelet-Európában 1953-1960* című rendezvényen Bulgária, Csehország, Lengyelország, Lettország, Németország, Románia, Szlovákia, Szlovénia és a rendező Magyarország képviselői vettek részt, illetve tartottak nevezett tárgykörben referátumot. (Az előadásokból összeálló konferencia-kötet szerkesztés alatt.)

Szeptember 26-án Sopron Megyei Jogú Város és a Történeti Levéltár rendezésében – ezúttal a „Hét nővér” társintézményei fakultatív részvételével – tudományos konferenciát rendeztünk a „*Vasfüggöny-metszetek 1989-ből – 25 év távlatából*” címmel. (Ez alkalomból jelent meg a német és angol nyelven már közreadott 20. évi jubileumi kötet 2. magyar kiadása – részben új tanulmányokkal.)

OKTÓBER

A Belügyi Tudományos Tanács (BTT) október 3-án kihelyezett ülést tartott a Történeti Levéltárban, ahol Felkai László közigazgatási államtitkár, a Ta-

nács elnöke és Dános Valér ny. vezérőrnagy, a Tanács ügyvezető alelnöke is megköszönte a meghívást. Ezt követően a Levéltár tevékenységének különböző területeivel ismerkedtek, beleértve az irattárak megtekintését valamint az állagmegóvás-iratrestaurálás egyes fázisait is.

Az Országgyűlés Kulturális Bizottsága előtt október 13-án számoltunk be a Levéltár 2013. évi munkájáról, amit a Bizottság egyetértőleg vett tudomásul.

Október 15-ét követően tájékoztattuk az utódszervezetek illetékeseit, hogy a Mavtv. előírásainak megfelelően mely iratokat kell titokvédelmi szempontból felülvizsgálniuk a törvényben előírt határidőig, 2015. március 31-éig a Levéltárban.

A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat tiszti átképzőseinek október 17-én tartott előadást a titkárságvezető *A Történeti Levéltár helye és feladata a magyar levéltári rendszerben* címmel.

A több éves gyakorlatnak megfelelően 2014-ben is lebonyolítottuk a Történeti Levéltár érdemes munkatársa választást. A november 5-én és 6-án megtartott szavazás eredményeképpen az idei címet Párti Jánosné nyerte el.

NOVEMBER

A bécsi Collegium Hungaricum és az ÁBTL november 11-én rendezett nemzetközi konferenciát az osztrák fővárosban *Sowjetische Schauprozesse* címmel. A Levéltár főigazgatója *Egy hazugságtákolmány tündöklése és bukása. Rajk-Tito perek Magyarországon, 1948 – 1956.* címmel tartott referátumot. (A konferencia-kötet szerkesztés alatt.)

A Magyar Nemzeti Levéltár Vas Megyei Levéltárával közösen mutattuk be november 20-án a *Képek, ügynökök, besúgók – Az ókortól Mata Hariig* c. konferencia-kötetet, amelyet Katona Csaba szerkesztett. A megjelenteket Tilcsik György, a Vas Megyei Levéltár igazgatója köszöntötte, majd Boda

József vezérőrnagy, tanszékvezető egyetemi docens, a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ főigazgatója mutatta be az új kiadványt.

Az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottsága november 26-ai ülése keretében vette jóváhagyólag tudomásul a Történeti Levéltár 2013. évi munkájáról szóló beszámolót.

DECEMBER

A Nemzeti Emlékezet Bizottsága (NEB) december 11-én rendezett konferenciát a Parlamentben *Remény és realitás – Magyarország, 1945* címmel. A Levéltár főigazgatója *Kommunista térfoglalás a senki földjén* címmel, Okváth Imre fősztályvezető *A fegyveres testületek újjászervezése és működése, 1944–1945* címmel tartott referátumot.

December 12-én látogatott a Történeti Levéltárba a romániai Kommunizmus Bűneit Vizsgáló Intézet delegációja, amelyet Cosmin Vasilescu főigazgató vezetett. A Levéltár tevékenységével való ismerkedés a BTT októberi programja szerint zajlott.

* * *

A Történeti Levéltár internetes folyóirata, a *Betekintő* olvasottsága továbbra is számottevő. A beszámoló évében – napi átlagban 88 –, összesen 32.038 látogató 42.731 alkalommal kereste fel a www.betekinto.hu oldalt, s eközben 86.279 oldalt töltöttek le a publikációk közül.

A Történeti Levéltár munkatársai közül többen továbbra is tevékeny résztvevői a levéltárosok és történészek szakmai közéletének. A Levéltár főigazgatója, Gyarmati György a PTE egyetemi tanára, az MTA II. Filozófiai és Történettudományok Osztályának és az MTA Történettudományi Bizottságának tagja, valamint a Magyar Történelmi Társulat alelnöke, a *Rubicon* és a *Történelemtanítás* c. folyóiratok szerkesztőbizottsági tagja. Cseh Gergő Bendegúz fősztályvezető a Magyar Levéltárosok Egyesülete alelnöke,

illetve informatikai szekciójának helyettes vezetője és szeptember 1-jétől magyarországi vezető levéltári szakfelügyelő. Okváth Imre főosztályvezető külsős bizottsági tagként vesz részt a PPKE BTK és a Károli Gáspár Református Egyetem BTK Történettudományi Intézeteinek államvizsga bizottságaiban. Baráth Magdolna a Magyar Történelmi Társulat igazgatóválasztmányának tagja és az ELTE BTK meghívott előadója. Nevezettek az év folyamán visszatérően vettek részt különböző egyetemi és akadémiai tudományos minősítő eljárásokban opponensekként, bizottsági tagokként, illetve elnökként. Tóth Eszter főosztályvezető-helyettes levéltári szakfelügyelő. Papp István az ELTE BTK, Köbel Szilvia az ELTE ÁJK, Sonnevend Gergely a Semmelweis Egyetem meghívott előadója. Sz. Kovács Éva a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat *Szakmai Szemléjének* szerkesztőbizottsági tagja. Müller Rolf közreműködött az Országház 2014. októberében átadott 1956-os állandó kiállításának összeállításában és továbbra is tagja a *Múltkor* történelmi magazin szerkesztő bizottságának, sorozatszerkesztője lett a Jaffa Kiadónak.

A *nemzetközi együttműködés* keretében két témakörben is érintett volt a Tudományos Főosztály. A társintézmények alkotta Network (Hét Nővér) keretében Palasik Mária osztályvezető – szoros munkakapcsolatban Petrás Éva kolléganővel – koordinálta a Történelmi Levéltár soros elnökségével kapcsolatos tavaszi és őszi rendezvények, konferenciák megszervezését és sikeres lebonyolítását. Ugyancsak ő felügyeli a német és a lengyel társintézmény irányításával és finanszírozásával zajló – állambiztonsági tematikájú – nemzetközi utazó kiállítás előkészületeit. A CNSAS román társintézménnyel megkötött együttműködési megállapodás alapján megindulhatott a két felet kölcsönösen érdeklő témakörökben a szisztematikus történelmi kutatás, amelynek magyar részről koordinálója Bandi István kollégánk. Köbel Szilvia tagja lett a Magyar Alkotmányjogászok Egyesülete Tudományos Tanácsadó Testületének, Krauhulcsán Zsolt pedig történész szakértőként működött közre a Szász Attila rendezte *A berni követ* című film elkészítésben. Zsitnyányi Ildikó a Duna TV készülő, az „ÁVH gazdasági ügyei” című dokumentumfilm történész szakértője.

Az ELTE Bölcsészettudományi Kara, a Nemzeti Közszerológati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kara, valamint Nemzetbiztonsági Intézete és a Kodolányi János Főiskola hallgatói közül – felsőfokú képzésük részeként – 2014-ben összesen nyolc alkalommal, mintegy 130 fő tett látogatást a Történeti Levéltárban, ahol Bikki István titkárságvezető adott tájékoztatást és folytatott konzultációt a Levéltár főbb feladatairól és működéséről.

A Történeti Levéltár 2014. évre jóváhagyott létszáma továbbra is 99 fő volt. Munkatársaink közül egy fő tett sikeres közigazgatási szakvizsgát, négy fő pedig sikeres közigazgatási alapvizsgát. Négy fő ment nyugdíjba és három munkaviszonya szűnt meg. Helyükre új munkatársak kerültek.

II. Iratátadások, iratátvételek

Az iratátvételek tekintetében a 2014. év átlagosnak tekinthető. Eddigi gyakorlatunknak megfelelően a titkárságvezető és a Levéltári Főosztály vezetője koordinálták az iratátvételt. Összesen ebben az évben 3,24 folyóméternyi új irat került a Történeti levéltárba:

- az Alkotmányvédelmi Hivaltaltól az egykori III/II. Csoportfőnökség B-dossziéi, szakdolgozatok, nyilvántartási kartonok és SZT állományra vonatkozó 27 doboznyi, 3,24 ifm-nyi irat, illetve
- egy magánszemélytől a szegedi MEFESZ 1956. október 20-ai alakuló ülésének CD-re másolt hanganyagát vettük át.

<i>Iratátadásra kötelezett szervek</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Alkotmányvédelmi Hivatal							3,24
Átvilágító Bizottságok							
A (volt) Belügyminisztérium és szervei	11,16	2,22	0,96	0,25			
Információs Hivatal	1,46		1,80			40,32	
Katonai Felderítő Hivatal		0,02					
Katonai Biztonsági Hivatal		0,02					
Központi Kárrendezési Iroda (BM-től elvitt internálási iratok)				0,60			
Nemzetbiztonsági Hivatal	0,01						
Nemzetbiztonsági Szakszolgálat	1,56	0,12		0,12		0,12	
Országgyűlés Hivatala							
Váci Fegyház és Börtön	8,27						
Miniszterelnöki Hivatal		0,01					
HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum						20,44	
magánszemély			0,12	0,02		0,37	
Összesen	22,46	2,40	2,88	0,99	0	61,25	3,24

III. Az állampolgári ügyek intézése

Az 2013-as évhez képest *44 %-kal* emelkedett az állampolgári megkeresések száma, de a Levéltár teljes, 18 éves történetében is a második legforgalmasabb évet regisztrálhattuk tavaly. Nem csak a bejövő új kérelmek száma ért el kis híján rekordot, a „kimeneti oldalon” is majdnem csúcsgorogalmat produkáltunk, hiszen az elmúlt 18 év alatt csak egyszer (2006-ban) sikerült a tavalyinál is több ügyiratot lezárunk. Ezen erőfeszítések ellenére a tavalyi év végére növekedett a hátralékunk, aminek a ledolgozása a 2015. év egyik legfontosabb célkitűzése.

A 2014-es évben *3032 új kérelemmel* gyarapodott a nyilvántartás. (Az intézmény megalakulásától eddig összesen 35.304 kérelmet rögzítettünk.) Ebben az évben tehát havonta átlag *253 új kérelmet* regisztráltunk.

Az év során *680 db ismételt kérelmet* is regisztráltunk. A korábbi években végzett kutatások megismétlése révén *170* esetben tudunk új iratanyagot, összességében *11.887 lapnyit* átadni a kérelmezőknek.

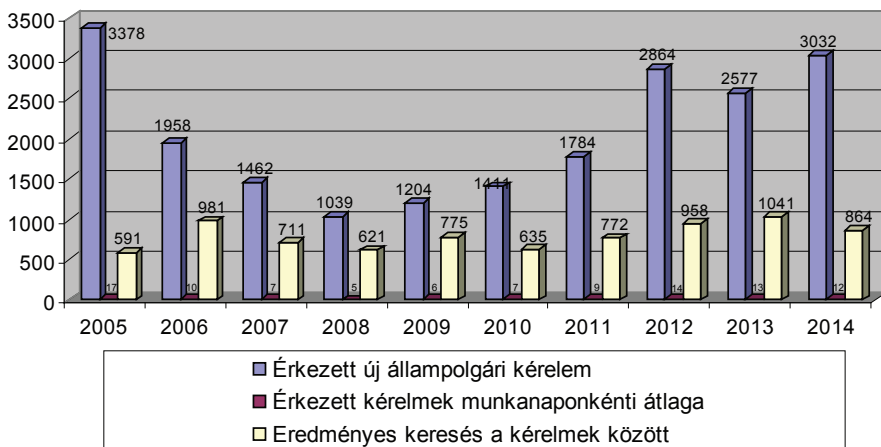
Összesen tehát az év során tehát *3712* állampolgári kutatási kérelmet regisztrált a levéltár és kezdte meg a fellelhető iratok kutatását, ez az előző évi 2577-hez képest mintegy *44 %-os* növekedést jelent.

Az év folyamán összesen *48.708 lap* fénymásolatot adtunk át, illetve posztáltunk a kérelmezőknek. (A Levéltár 1997-től összesen 695.549 lap másolat kiadásával szolgálta az állampolgári információs kárpótlást.)

Az összes befejezett kutatások száma 2947 volt, viszont 2547 esetben adtunk az ügyfél számára valamilyen választ. (Az eltérés abból származik, hogy közös levélben válaszoljuk meg a kérelmezőnek az összes családtagjára vonatkozó kérelmét, melyeket viszont külön kutatunk.) Fontos kiemelni, hogy nemcsak a beérkezett kérelmek, de a lezárt ügyiratok száma tekintetében is a második „legerősebb” éve volt a Levéltárnak a tavalyi. A 2547 válaszból 1683 nemleges (66%), vagyis nem találtunk adatokat (illetve megismételt kutatás esetén új információkat), 864 esetben (34%) azonban érdemi iratanyagot tudtunk személyesen vagy postán eljuttatni a kérelmezőknek. Hivatalos szervek kérelmeire 7 érintettel kapcsolatosan regisztráltunk megkeresést és 16 levélben válaszoltunk kérdéseikre.

Állampolgári kérelmek és közülük az eredményes keresések
Az összes beérkezett kérelmekhez viszonyítva az
eredményes keresés átlaga: 34%

Az online kitölthető és azonnal eljuttatható kérelem továbbra is népszerű az állampolgárok között. Az elmúlt évben 1259 fő saját személyére és 746 állampolgár elhunyt hozzátartozójára online jutatta el kérelmét Levéltárunkhoz. A nyilvántartásba vett 3712 kérelem több mint fele, összesen 2005 darab online érkezett. (54 %)

Írásos visszajelzésben 31-en köszönték meg a Történeti Levéltár munkatársainak az információs kárpótlási szolgáltatásokat, ugyanakkor az ügymenettel kapcsolatosan 10 reklamáló levél is érkezett.

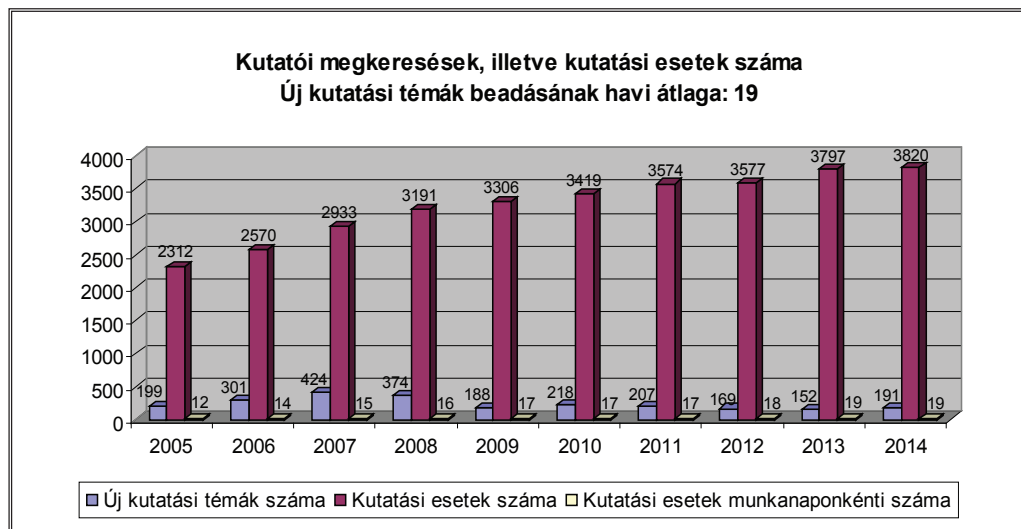
IV. A tudományos kutatók fogadása

Az állampolgári ügyekhez képest kevésbé intenzíven ugyan, de tavaly tovább nőtt a Levéltárunk iránt megmutatkozó kutatói érdeklődés is, bár a közel kétszeresére bővült kutatóteremben mindez jelenleg jobban eloszlik és talán kevésbé feltűnő.

A 2003. novemberi nyitástól kezdve a 2014. év végéig a levéltár kutatószolgálatánál 1926 kutató regisztráltatta magát, ők összesen 2 294 kutatási témában jelezték a kutatási szándékukat.

2014-ben 191 új kutatási igény érkezett a levéltárhoz, ebből 165 darab volt az új kérelem, 23 a kiterjesztés, és 3 magánkutató is látogatta a levéltárat. A 191 új kérelem mellett 194 kutatás húzódott át az előző évről, így ebben az évben összesen 385 kutatási témára adtunk ki iratokat (a tavalyi 370 volt).

Az elektronikus kutatónapló szerint ténylegesen 359 külső kutató (különböző személyek) és 18 belső kutató látogatta meg a kutatótermet, tehát összesen 377 kutatót szolgáltunk ki 2014-ben. Az összes kutatási esetek száma 2014-ben 3 820 alkalom volt (tavaly: 3797). Külföldi kutató 9 volt 2014-ban, közülük egy fő nem az Európai Unió valamelyik országából érkezett. Magánkutató 3 volt

ebben az évben. Kutatási kérelmet nem utasítottunk el 2014-ben. Ebben az évben egyébként egy kivétellel minden kutatási témára találtunk anyagot.

2014-ben *60.706 lap* fénymásolatot és *887 digitalizált* fotót adtunk ki a kutatóknak (tavaly ez a szám *77.526 lap és 506 fotó* volt). A fénymásolatok közül *2495 lap* volt az anonimizált (4,2%).

2014-ben *6154 dossziét, 12.818 lap szálas iratot és 211 doboz működési iratot* adtunk ki a kutatóknak. Az osztály tíz referensére egyenként és átlagosan 38 kutató, 39 kutatási téma és 382 kutatási eset jutott ebben az évben.

Unger Gabriella kolléganőnk irányításával a Magyar Nemzeti Digitális Archívumban digitalizáltattuk a Levéltárban található 17 db megfigyelési filmet. Az év végéig 47 db hangszalag digitalizálása történt meg. Ezeket mp3-as formátumban archiváltuk. A digitalizált hanganyagból 12 darabot legépeztünk.

Folytattuk a BM III. főcsoportfőnökség szervezetével kapcsolatos iratok feltárását és digitalizálását a Magyar Országos Levéltárban.

Folytattuk az egykori hálózati személyekkel, SZT tisztekkel, társadalmi kapcsolatokkal az életinterjúk készítését.

V. A levéltári feldolgozó munka

Az alapfeladatok ellátása mellett 2014-ben is folytattuk korábban megkezdett és a hazai levéltári életben több szempontból úttörőnek tekinthető programjainkat: az iratok tömeges savtalanítását és digitalizálását is magában foglaló komplex állományvédelmi programot, az elektronikus kutatóterem működtetését és mind szélesebb körű használatát, az állampolgári irat-előkészítés elektronizálását, a levéltár integrált központi adatbázisának fejlesztését és adattartalmának bővítését, egyedi adatbázisaink (archontológia, állambiztonsági parancsgyűjtemény, fotóadatbázis) továbbépítését, vagy az oral history műfajába tartozó életinterjúk készítését.

2014-ben tovább folytatódott a *Levéltár komplex állományvédelmi programja*, ezen belül pedig az iratok tömeges savtalanítása. A savtalanítási és restaurálási munkafolyamatban 2014-ben *45.805 fólió (201 dosszié)* különösen veszélyeztetett levéltári anyag savtalanítása, restaurálása (száraz tisztítás, fém kapsok és celluxok eltávolítása, írotinták fixálása, szakadások rögzítése, préseles, vasalás, ragasztás, fűzés, savmentes dobozolás stb.) történt meg. A vizes oldatban nem kezelhető iratokat ún. Bookkeeper-eljárással savtalanítottuk összesen *1542 fólió*, azaz *3 kötet* terjedelemben. (Az ehhez szükséges speciális kezelőanyagot még egy 2013-ban elnyert NKA pályázati támogatás terhére tudta beszerezni a Levéltár.)

A Történeti Levéltár még 2013-ban *NKA-pályázaton* nyert *700.000 Ft* támogatást iratrestaurálási és savtalanítási tevékenységéhez szükséges nyersanyagok beszerzésére (pályázati azonosító: 3533). E keret terhére 2014-ben 6 kg ciklododekánt, 2 db 150 gr-os Bookkeeper spray-t és 20 db utántöltő palackot vásároltunk, mely anyagok felhasználása az év során folyamatos volt. A pályázati cél megvalósításáról a szakmai beszámolót 2014 júniusában elkészítettük és nyújtottuk be az NKA-hoz.

Szintén az NKA által kiírt állományvédelmi támogatást nyert el 2013-ban a Levéltár savmentes levéltári dobozok beszerzésére (pályázati azonosító

3505), összesen 706.000 Ft értékben. E támogatás terhére összesen 1484 db szabványos, savmentes levéltári dobozt szereztünk be, majd 2014 júniusában benyújtottuk a pályázat szakmai beszámolóját az NKA-hoz. A megvásárolt levéltári dobozok felhasználása az év során folyamatosan történt.

Állományvédelmi okok miatt több fondnál, állagnál 7,44 ifm (62 doboz) terjedelemben elvégeztük a dobozok cseréjét.

Szintén állományvédelmi okokból az iratoktól különválasztjuk a különböző tárgyi és egyéb mellékleteket. A dossziékból kiemelt iratok, kéziratok, nyomtatványok (57 tétel), a dossziékból kiemelt filmnegatívok (38 tétel) és hangszalagok (50 tétel), valamint a dossziékból kiemelt tárgyak (22 tétel).

Alapszinten rendeztük az Alkotmányvédelmi Hivataltól 2014-ben átvett összesen 27 doboznyi (3,24 ifm terjedelmű) iratot, dossziét.

Az Információs Hivatal által 2013 decemberében átadott dossziékat és iratokat 2013-ban csak dobozszinten ellenőriztük és alapszinten rendeztük, 2014-re maradt az átadás-átvételi jegyzék tételes ellenőrzése. A munka végzetével a dossziék adatait rögzítettük az adatbázisban, majd besoroltuk őket.

Az 1.11.18. BM III/2. (Figyelő és Környezettanulmányozó) Osztály 16 doboznyi iratanyagából az állampolgári adatszolgáltatás hatékonyabbá tétele érdekében az egy-egy személyre vonatkozó környezettanulmányokat rendeztük és feldolgoztuk.

Összesen 1676 dobozt, 22 dossziét, 10 SZT kartont, azaz 201,26 iratfolyómétert rendeztünk közép szinten.

Folytattuk az Információs Hivatal által több részletben átadott dossziék eredeti rendjének visszaállítását, a dossziékhoz csatolt mellékletek rendezését és feldolgozását.

Darabszinten rendeztük és jegyzéket készítettünk az 1.11.4. BM III/I. Csoportfőnökség iratai közül a nemzetközi tanácskozásokra vonatkozó iratokról (*12 doboz, 1,44 ifm*), amely a Levéltár nemzetközi együttműködésének keretében folyó digitális iratcsere keretében készült.

Elkezdtek rendezni a bíróságok szerint lerakott töredékes „EGPR”-ből ki nyomtatott lapokat (bíróságonként és időrendben). A digitalizáláshoz az iratokat leszámoltuk és kivasaltuk. A következő évben az iratokat raktári jegyzékkel látjuk el, majd a digitalizálás után az adatbázisban is feldolgozzuk.

Az 1.11.12. Nemzetközi Kapcsolatok Osztályának iratai közül *4 dobozt* darabszinten rendeztünk, digitalizálásra előkészítettünk.

Összesen: *52 dobozt (6,24 imf-t) és 11 dossziét (3342 lapot)* rendeztünk darabszinten.

A raktári jegyzékeket a kutatóteremben számítógépen és az adatvédelmi szabályokat figyelembe véve az interneten is elérhetővé tettük.

2014-ben *1704 dobozhoz, 22 dossziéhez 10 db kartonhoz*, összesen *204,62 ifm-nyi* iratanyaghoz készítettünk segédletet.

Naprakészen vezettük a fond-törzskönyvet. Az elvégzett belső levéltári munkáknak megfelelően aktualizáltuk a fond-dossziékat. Az előírásoknak megfelelően kezeltük az e-Archívum adatbázisát, illetve 2014-ben is külön vezettük a fond- és állagjegyzéket és a gyarapodási naplót.

A levéltár központi adatbázisa (ABTLINFO) egyszerre szolgál levéltári segédletként, ügyfél- és kutatószolgálati nyilvántartásként és az előkészítő munkálatokat támogató, munkafolyamat-követő számítógépes programként. Ebben az adatbázisban 2014 során **16.218** esetben rögzítettünk *új neveket*, *36.583 esetben pedig módosítottuk* a korábban bevitteket, együttesen tehát *53.008 esetben történt névmódosítás*.

Az adatbázisba már korábban bevitt neveket összesen *84.801* esetben rendeltük új dossziékhoz, ennyivel nőtt tehát a találati valószínűség is a keresések során. Az év során az adatbázisban lévő dossziék adatait összesen *12.734* esetben módosítottuk.

2014. december 31-én *200.370 dosszié/ügyirat*, valamint *813.212 személy* adatai szerepeltek az adatbázisban (ugyanezen adatok a tavalyi év végén: *193.807* és *797.674* voltak).

A Levéltár kiemelt feladatai közé tartozik a veszélyeztetett állapotú és/vagy gyakran használt iratanyag digitalizálása és elektronikus másolati példányok biztosítása. Ez tekinthető egyszerre állományvédelmi, segédlet-készítési és informatikai feladatnak is. Az év során továbbra is a kutatói és állampolgári ügyek illetve igények élveztek elsőbbséget, javarészt ezeket a dossziékat készítettük elő digitalizálásra. Az év során összesen *254.531 oldalnyi* levéltári anyagot szkenneltünk és töltöttünk be a központi adatbázisba, ez *2383 dosszié* digitalizált iratanyagot jelent. A Levéltár központi adatbázisában így 2014. december 31-én már *2.122.163* oldalnyi digitális iratmásolat állt az előkészítők rendelkezésére.

Az adatbázisban tárolt elektronikus másolatokból az év során folyamatosan készültek digitális kutatói példányok, azaz a jogszabályi előírásoknak megfelelően anonimizált, pdf-formátumban a kutatóteremben hozzáférhetővé tett verziók. E munka eredményeként az év végén már összesen *1318 dossziéről* rendelkezünk digitális kutatói példánnyal, melyek használata kiváltja az eredeti iratanyagok kutatását és másolását.

A dossziékban, albumokban őrzött fényképek állományvédelme, valamint felhasználási körök szélesítése érdekében 2014-ben összesen *1642 fénykép* digitalizálása, betöltése és leírása történt meg, az adatbázisban így már összesen *14.714 fotó* érhető el digitális formában. A digitalizált fényképekből *2485* darabot már internetes adatbázisunkban is közzétettünk.

A Nemzeti Emlékezet Bizottságával kötött együttműködési megállapodás alapján elkezdtek az 1956-1962 közötti időszak állambiztonsági vezetőinek archontológiai feldolgozását.

Folytattuk az állambiztonsági parancsok adatbázisának építését. Összesen 5212 oldalt OCR-erezett, hogy szövegesen is kereshető legyen online formában a www.abparancsok.hu internetes cím alatt. Az elkészült parancsokat folyamatosan töltöttük fel az internetes adatbázisba, 2014-ban összesen 383 új dokumentummal, 3855 oldallal gazdagodott az adatbázis, így jelenleg már összesen 711 parancsot, 6984 oldalt tartalmaz

Megkezdtek a Levéltár új honlapjának kialakítását, bemutattuk az új arculatot.

Egyedi programot fejlesztettünk ki a levéltári fénymásoló berendezések, illetve „eseménytörténetük” nyilvántartására (a program bevezetésére 2015 elején kerül sor). A savtalanító és a pecsételő programokon elvégeztük a felhasználói igények szerinti fejlesztéseket. A digitalizált iratanyagok eredeti példányainak biztonsági mentésére új NAS tárolóegységet szereztünk be és helyeztünk üzembe.

Továbbra is fenntartottuk mindkét e-mail-es hírlevél-küldési szolgáltatásunkat: egyrészt a kutatókat ebben a formában is tájékoztattuk a levéltári eseményekről (rendezvények, kiadványok, új kutatási lehetőségek, új segédletek, nyitvatartási idők változásai stb.), másrészt a Betekintő folyóirat egyes számainak megjelenésekor is hírlevelet küldtünk az aktuális szám tartalomjegyzékével.

Igyekeztünk a levéltár ismertségét az egyik legnépszerűbb információs csatornán, a Facebookon keresztül is szélesíteni, ezért rendszeres kapcsolatot tartottunk az itt érdeklődő állampolgárokkal és kutatókkal is.

VI. A tudományos feldolgozó munka

A Történeti Levéltár elmúlt évi tevékenysége változatlanul a Levéltár működését szabályozó törvényi előírásoknak megfelelően az állambiztonság/államvédelem témaköreit érintő történettudományi kutatásokra, az eredmények publikálására, valamint az Intézmény alaptevékenységét segítő könyvtári- és hagyatéki anyagok feldolgozására koncentrált.

Elsősorban egyrészt a korábbi években megkezdett témakörökben, (intézmény- és szervezettörténet, kitelepítés, emigráció, állambiztonság és társadalomtörténet) folytatódott, másrészt előtérbe kerültek a titkosszolgálatok rendszerváltás előtti helyzetének és működésének feltárására irányuló vizsgálódások. Ennek eredményeképpen, az elmúlt évben bizonyos hangsúlybeli eltolódásokra került sor a munkatársak tevékenységében. Domináns kutatási terület továbbra is az állambiztonság és társadalomtörténet témakör maradt, amelynek keretében az alábbi elmélyült kutatásokra került sor: a magyar tudományos élet szereplőinek megfigyelése, a közéleti nyilvánosság, a vélemény- és szólásszabadság kiterjesztésére és korlátozására irányuló ellenzéki és állambiztonsági törekvések, a népi értelmiség tevékenységének ellenőrzése, az ügynökhálózatok működése, felépítése, jellegzetességei.

Továbbra is fontos témakörök maradtak ugyanakkor a politikai rendőrség és az egyházak közötti viszonyrendszert feltárni kívánt és a katonai titkosszolgálatok szervezettörténeti- és archontológiai adattárának kialakítását célzó kutatások. Befejeződtek az MSZMP és az állambiztonság Kádár-korszakbeli kapcsolatát és a Gazdaságrendészeti Osztály működését feltáró munkák, illetve a politikai rendőrség fotódokumentumai jelentésrétegeinek feldolgozása, elemzése. Az elmúlt évben vette kezdetét a volt szocialista országok titkosszolgálatai közötti együttműködést feltárni igyekvő kutatás is, egyelőre a magyar-román kapcsolatokra fókuszálva. Megkezdődött a *Dokumentumok a politikai rendőrség történetéből 3.* című forráskiadvány anyagainak összegyűjtése, feldolgozása és kiadásra történő előkészítése.

A Tudományos Főosztály kutatási eredményeiket kettő kötetben: Baráth Magdolna: *A Kreml árnyékában. Tanulmányok Magyarország és a Szovjetunió kapcsolatainak történetéhez, 1944–1990.* Budapest, Gondolat, 2014., Takács Tibor: *Szoros emberfogás. Futball és állambiztonság a Kádár-korszakban.* Budapest, Jaffa Kiadó, 2014.) és kettő: Krahulcsán Zsolt: *Hatalom/át/mentés. Az MSZMP és az állambiztonság a rendszerváltás évében.* Budapest, Hamvas Béla Kultúrakutató Intézet, 2014., Müller Rolf: *Az ellenőrzött tér – titkos figyelések a politikai rendőrségen.* Budapest, Hamvas Béla Kultúrakutató Intézet, 2014.) on-line megjelenítésben tették közzé.

Ezen túlmenően – különböző szakmai és népszerűsítő folyóiratokban – 32 állambiztonsági-politikatörténeti tematikájú tanulmányt, közleményt, népszerűsítő cikket és recenziót jelentettünk meg. A fentebb említett publikációk mellett 18 hazai és 5 külföldi konferenciánadtunk számot legújabb kutatási eredményeikről.

A tudományos kutatások és az eredmények publikálásán túlmenően a munkatársaink az elmúlt évben is kiemelt figyelmet fordítottak a Levéltár tevékenységének, a feltárt dokumentumok oktatási és közművelődési célú bemutatására. Ennek keretében tovább folytatódott a *Történelmi Kávéház* havi rendszerességgel jelentkező előadássorozata (szervezte és vezette Palasik Mária osztályvezető). A középiskolák számára meghirdetett program keretében 7 munkatárs kilenc alkalommal tartott előadást a felkért, illetve „megrendelt” kérdéskörökben.

Az elmúlt évben is sor került a Levéltár ügyfélvárójában két kiállítás felállítására: 2014 júniusában *Nagy Imre 1989-es újrateremtéséről*, 2014 októberében pedig a *Határ/Utazás* című összeállítás került bemutatásra.

A fentebb ismertetett alaptevékenységek mellett továbbra is fontos feladat volt a Levéltár alaptevékenységét segítő könyvtári- és gyűjteményi anyagok feldolgozása, a már működő adatbázisok, bibliográfiák folyamatos bővítése és kiegészítése. A könyvtár naprakészen regisztrálta és vezette a Levéltár munkatársainak megjelentetett publikációit, az ezeket tartalmazó *Publiká-*

ciós-adattárat és folyamatosan bővítette az *Állambiztonsági-bibliográfiát*. Megkezdődött a külföldi társintézetek által – az elmúlt évtized során küldött – mintegy *1600 kiadványnak* a feldolgozása és jegyzékbe foglalása.

A hagyatékok, gyűjtemények területén az elmúlt évben tovább folyt a fotótár rendezése és tartalmi feltárása, ennek során *101 fotót* és *150 tárgyi forrást* (igazolvány, levelezőlap) sikerült feldolgozni és beilleszteni a Levéltár központi adatbázisába. Müller Rolf a Bolyai János Ösztöndíj keretében folyó kutatási időszakában összesen *1318* darab fotót dolgozott fel, katalogizált.

A Történeti Levéltár internetes folyóiratának a *Betekintő* számainak szerkesztésben a Tudományos Főosztály részéről Krahulcsán Zsolt főszerkesztőként, Papp István pedig szerkesztőként vett részt. A főszerkesztő az elmúlt év folyamán a NKA Folyóirat-kiadás Kollégiuma által meghirdetett pályázatán sikeresen pályázott és így jelentősen hozzájárult a lap további megjelentetéséhez.

VII. Gazdálkodás

A Levéltár 2014. évre jóváhagyott költségvetésének kiadási előirányzata 715,1 millió forint, melyből a támogatás mértéke 710,1 millió forint, a tervezett bevétel 5,0 millió forint volt. A feladat ellátására a 2014. évi engedélyezett létszámkeret 99 fő volt.

Az előirányzatok alakulása (millió forintban)

Előirányzatok teljesítésének levezetése (ei. = előirányzat)

I/2G. számú melléklet							
Megnevezés	2013. év tény	2014. évi eredeti ei.	2014. évi tv-i mód. ei.	2014. évi módosított ei.	2014. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
millió forintban egy tizedessel							
Kiadás	729,6	715,1	715,1	729,7	720,5	98	98
<i>Ebből:</i> személyi	407,4	417	417	417,8	409,7	100,56	98
Munkaadókat terhelő járulékok	103,4	115,1	115,1	118,2	118,2	114,31	100
Dologi kiadások	173,3	154,3	154,3	160,6	159,9	92,26	99,56
Egyéb működési c. kiadás	0,9	0	0	5,1	5,1	5,66	100
Beruházás	44,5	28,7	28,7	26	26	58,42	100
Lakáskölcsönnyújtás	0	0	0	2	1,6	0	0,8
Bevétel	17,7	5	5	15,5	15,5	87,57	100
Támogatás	703,8	710,1	713,6	713,6	713,6	101,39	100
Előirányzat maradvány	0,6	-	-	0,6	9,2		
Létszám (fő)	99	99	99	99	99	100	100

Előirányzat-módosítások levezetése	I/2H. számú melléklet			
Cím, alcím, intézmény megnevezése	millió forintban egy tizedessel			
Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
2013.évi CCXXX. törvény szerinti előirányzat	715,1	5	710,1	417
Módosítások jogcímenként				
- céltartalékból kompenzáció+járulék	3,7		3,7	2,9
- NKA pályázat				
- előirányzat maradvány igénybevétele				
- Személyiről, dolgiba (számlás szellemi tev.)				
- többletbevételből				
- 2013. évi XCII.Tv. zárolás miatt				
2013. év módosított előirányzat				

A *személyi juttatás* eredeti előirányzata 417,0 millió forint, a módosított előirányzat 417,8 millió forint, a teljesítés 409,7 millió forint.

A növekedésre a fedezetet nyújtotta:

- céltartalékból kompenzációra 1201/2014. (IV. 1.) Korm. hat. alapján +2,8 millió forint,
- NKA-tól elnyert pályázatból +1,2 millió forint,
- az előző évi kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradványból +0,2 millió forint,
- a dologi kiadások számlázott szellemi tevékenységre –3,4 millió forint.

Az előirányzat maradványa 8,1 millió forint, melyből 0,2 millió forint a kompenzáció maradványaként kötelezettség-vállalással terhelt és a 2014. december havi illetménnyel kifizetésre került; 7,9 millió forint a cafeteria keretében igényelt BKV bérletek és utalványok megvásárlására lekötött, kötelezettségvállalással terhelt maradvány.

A munkaadókat terhelő járulékok eredeti előirányzata 115,1 millió forint, a módosított előirányzat 118,2 millió forint, a teljesítés 118,2 millió forint volt.

A növekedésre fedezetet biztosított a kompenzáció kiegészítés járulék része +0,8 millió forint, többletbevételből +5,4 millió forint, dologi kiadásokról +1,5 millió forint, beruházásról 0,5 millió forint. A 48/2013. (II. 21.) Korm. rend. 4. § alapján a szociális hozzájárulási adó befizetése miatt dologi kiadásra –5,1 millió forint került átcsoportosításra.

A járulékok maradványa 0 forint.

A *dologi kiadások* eredeti előirányzata 154,3 millió forint, módosított előirányzata 160,6 millió forint volt. A teljesítés 159,9 millió forint lett.

A növekedésre fedezetet nyújtott az előirányzat maradványból kötelezettség-vállalással terhelt összeg +0,3 millió forint, az NKA pályázatból +1,5 millió forint, valamint a többletbevételből adódó +0,1 millió forint, személyi juttatásból a számlázott szellemi tevékenység fedezetére +3,6 millió forint.

Beruházási kiadásból +2,3 millió forint, valamint dologi kiadásokból külső személyi juttatásra –1,5 millió forint került átcsoportosításra.

A dologi kiadás 2014. évi maradványa +0,7 millió forint, mely kötelezettségvállalással terhelt.

Az engedélyezett előirányzat szinten tartását a beszerzések teljes visszafogásával oldottuk meg. Nagymértékben csökkentettük az irodaszer beszerzés kiadásait. Nagy figyelmet fordítottunk a gépkocsi üzemanyag használatának normán belül tartására is. A folyóirat-rendelés csökkentésével, a szakmai és egyéb anyagok, készletek takarékos beszerzésével is figyeltünk a költségcsökkentés betartására. Csökkentettük a hivatali telefonhasználati limitet. Az épület állagmegóvása érdekében megkezdtuk a ház felújítását. 2014-ben a kapualj és a bejárat festése történt meg.

Egyéb működési célú kiadások eredeti előirányzata 0 millió forint, módosított előirányzata 5,1 millió forint, a teljesítés 5,1 millió forint volt.

A 48/2013. (II. 21.) Korm. rendelet 4.§. alapján a szociális hozzájárulási adó befizetése miatti kötelezettség a munkaadókat terhelő járulékokról +5,1 millió forint került átcsoportosításra.

Az intézményi beruházási kiadások eredeti előirányzata 28,7 millió forint, módosított előirányzata 26,0 millió forint, melyből a teljesítés 26,0 millió forint volt.

A csökkenés a munkaadókat terhelő járulékok befizetésére -0,5 millió forint, a dologi kiadások fedezetére -2,3 millió forint került átcsoportosításra.

Továbbra is nagy figyelmet fordítunk a számítógépes hálózat működőképességének fenntartására, állandó fejlesztésére, melyre 13,0 millió forintot költöttünk.

Szükségessé vált egy gépkocsi cseréje 8,3 millió forint értékben a költség-hatékonyság figyelembevételével, mivel az autó biztonságos üzemeltetése, a javításra fordított költsége igen magas volt. Egyéb gép, berendezésre a biztonságos feladatellátás érdekében 5,7 millió forintot fordítottunk.

Az intézményi beruházás előirányzaton előirányzat maradvány nem keletkezett.

A Levéltár 2014. évben *felújítási kiadási előirányzattal* nem rendelkezett, ilyen irányú kiadásai nem voltak.

Felhalmozási célú támogatási kölcsön nyújtás államháztartáson kívülre (lakáskölcsön) eredeti előirányzata 0 millió forint, módosított előirányzata 2,0 millió forint volt, melyből a teljesítés 1,6 millió forint lett. (A Levéltár már nem tervezhet ilyen jogcímen előirányzatot, csak a már kint lévő kölcsön-állományból a dolgozók által visszafizetett törlesztő részleteket fordíthatjuk újbóli folyósításra.) 2014-ben 3 fő dolgozónak tudtunk segíteni, 1 fő kölcsönkifizetése folyamatban van 0,4 millió forint összegben. A lakáskölcsön előirányzat maradványa 0,4 millió forint, mely kötelezettségvállalással terhelt.

Intézményi működési bevételek eredeti előirányzata 5.0 millió forint, a módosított előirányzat 8,8 millió forint, a teljesítés 8,8 millió forint volt. Többletbevételből +3,8 millió forint a munkaadókat terhelő járulék előirányzatra lett átcsoportosítva.

Működési célú támogatás előirányzata 2,7 millió forint, mely az NKA pályázatból elnyert összeg.

Felhalmozási bevétel előirányzata 2,1 millió forint, mely az eladott gépjármű vételára. A többletbevétel a munkaadókat terhelő járulékra és a dologi kiadások fedezetére történt átcsoportosítás.

Felhalmozási célú átvett pénzeszköz előirányzata 2,1 millió forint, mely a dolgozóknak folyósított lakáskölcsön támogatás törlesztő részleteiből befolyt összeg. Ezen előirányzaton keletkezett többletbevétel az új támogatások kifizetésére került átcsoportosításra.

Finanszírozási bevételek eredeti előirányzata 710.1 millió forint, módosított előirányzata 714,2 millió forint, a teljesítés 714,2 millió forint volt.

A támogatás előirányzat növekedés a 1201/2014. (IV.1.) Korm. határozat alapján kompenzációra és annak járulékeinak fedezetére kapott plusz támogatás, valamint a 2013. évi 0,6 millió forint előirányzat maradvány felhasználása volt.

Kötelezettség-vállalással nem terhelt előirányzat maradvány nem volt.

A 2014. évi előirányzat-maradvány főbb jogcímei:

Kötelezettség-vállalással terhelt előirányzat-maradvány: 9,25 millió forint (ebből: személyi juttatások: 8,1 millió forint, dologi kiadások 0,7 millió forint, dolgozói lakáskölcsön 0,4 millió forint.)

Kötelezettség-vállalással nem terhelt előirányzat maradvány: 0 forint

A Levéltárnak kincstári vagyonhasznosításból származó bevétele nem volt. Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytat.

A beszámoló jelen változatát – az ÁBTL szervezeti egységeinek éves riportja alapján – összeállította: Bikki István

A Történeti Levéltár munkatársainak válogatott publikációs jegyzéke, 2014

BANDI ISTVÁN

„Gyerekek ellen nincs osztályharc”. Állambiztonsági eljárások az egyházi iskolák diákjai ellen 1950–70 között. In *Állam és egyház kapcsolata Kelet-Közép-Európában*. Intézmények és módszerek. Szerkesztette: Nagy Mihály Zoltán, Zombori István. Budapest, Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség, 2014. 121–137.

BARÁTH MAGDOLNA

A Kreml árnyékában. Tanulmányok Magyarország és a Szovjetunió kapcsolatainak történetéhez, 1944–1990. Budapest, Gondolat Kiadó, 2014. 318.

A szovjetek magyarországi emberei. In *Az ügynök arcai. Mindennapi kollaboráció és ügynökkérdés*. Szerkesztette: Horváth Sándor. Budapest, Libri Kiadó, 2014. 131–147.

Válságkezelés a keleti blokkban Sztálin halála után. *Történelmi Szemle*, 2014/2. 269–286.

Undermining and/or supporting: The attitude of Hungarian state and security organs towards the émigrés. In *Ungarn-Jahrbuch 2011–2013. Zeitschrift für interdisziplinäre Hungarologie*. Hrsg. Zsolt K. Lengyel. Regensburg, Verlag Ungarisches Institut, 2014. 413–432.

BORVENDÉG ZSUZSANNA

Hírszerzés '89 avagy félbemaradt (?) akciók a rendszerváltozás küszöbén. *Hitel*, 2014/6. 38–56.

CSEH GERGŐ BENDEGÚZ

Nyilvánvaló nyilvánosság? Titkosszolgálati iratok az egykori szocialista országokban. In *Az ügynök arcai. Mindennapi kollaboráció és ügynökkérdés*. Szerkesztette: Horváth Sándor. Budapest, Libri Kiadó, 2014. 233–268.

A garázs. Dokumentum egy titkos belügyi objektum legalizálásáról. *Betekintő*, 2014/1. http://www.betekinto.hu/2014_1_cseh

GYARMATI GYÖRGY

Egy átlagos munkaév. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2013. évi tevékenységéről. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2014. 55.

A Páneurópai Piknik és határáttörés, 1989. 2. kiadás. Szerkesztette: Gyarmati György. Sopron–Budapest, L’Harmattan Kiadó – Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2014. 159.

Füstbe ment lejárata – előléptetéssel. In *Kilencven. Meglepetéskönyv Méray Tibor születésnapjára.* Szerkesztette: Murányi Gábor. Budapest, Argumentum Kiadó – Philobiblon, 2014. 47–50.

Előbeszéd a fürkészlet múltját megidéző konferenciához. In *Képek, ügynökök, besúgók. Az ókortól Mata Hariig.* Szerkesztette: Katona Csaba. Szombathely, MNL Vas Megyei Levéltára, 2014. 7–10.

Herczeg Ferenc Márciusai a világháborúk közötti Új Időkben. In *„Fenn és lenn”: tanulmányok Herczeg Ferenc születésének 150. évfordulójára.* Szerkesztette: Gazdag László és P. Müller Péter. Pécs, Kronosz Kiadó – Magyar Történelmi Társulat, 2014. 80–98.

Múltfeltárás titkosszolgálati iratokból. In *Titkosan – Nyíltan. Korunk-történetek a titkosszolgálatok működéséről. Emlékezések, tanulmányok, dokumentumok.* Szerkesztette: Kántor Lajos. Kiadó, Kolozsvár, Korunk – Komp-Press 2014. 217–229.

A vasfüggöny és az állambiztonsági szervek alkonya Magyarországon 1989-ben. In *A Páneurópai Piknik és határáttörés, 1989.* 2. kiadás. Szerkesztette: Gyarmati György. Sopron–Budapest, L’Harmattan Kiadó – Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2014. 107–132.

Múltfeltárás titkosszolgálati iratokból. A magyar jellemzők általánosítható vázlata. *Korunk*, 2014/1. 9–16.

Tettes, áldozat – tettesáldozat. Töprengések. *Credo*, 2014/1. 53–61.

Végjáték és nyitány. Nagy Imre temetése és az állambiztonság. *Betekintő*, 2014/2. www.betekinto.hu/2014_2_gyarmati

Das Vorspiel für die Grenzöffnung: Das Paneuropäische Picknick in Sopron am 19. August 1989. Hrsg. Gyarmati György, Slachta Krisztina. Sopron–

Budapest, L'Harmattan Kiadó–Sopron Megyei Város Önkormányzata – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2014. 177.

Das Vorspiel für das Endspiel. Die Staatssicherheit Ungarns 1989. In *Das Vorspiel für die Grenzöffnung. Das Paneuropäische Picknick in Sopron am 19. August 1989*. Hrsg. Gyarmati György, Slachta Krisztina. Sopron–Budapest, L'Harmattan Kiadó – Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2014. 77–107.

JOBST ÁGNES

Vasfüggöny – határnyitás – menekültügy. A határ mint entitás és a vasfüggöny szimbóluma. In *Falak és választóvonalak a történelemben*. Szerkesztette: Buhály Attila, Reszler Gábor, Szoboszlay György. Nyíregyháza, Nyíregyházi Főiskola Történettudományi és Filozófiai Intézete, 2014. 255–280. <http://www.mek.oszk.hu/12700/12746/12746.pdf> (Terminus Könyvek, 1.)
„Mikor tör ki az ellenforradalom?” – A magyar reformtörekvések és a határnyitás fogadtatása a Német Demokratikus Köztársaságban. *Kommentár*, 2014/5–6. 114–126.

KRAHULCSÁN ZSOLT

Hatalom/át/mentés. Az MSZMP és az állambiztonság a rendszerváltás évében. Budapest, Hamvas Béla Kultúrakutató Intézet, 2014. <http://www.hamvasintezet.hu/hu/munkafuzet/krahulcsan-zsolt-hatalom-at-mentes.html>

Hatalom/át/mentés. Az MSZMP és az állambiztonság a rendszerváltás évében. (Bevezetés) In *Hatalom/át/mentés. Az MSZMP és az állambiztonság a rendszerváltás évében*, Budapest, Hamvas Béla Kultúrakutató Intézet, 2014. 3–18. <http://www.hamvasintezet.hu/hu/munkafuzet/krahulcsan-zsolt-hatalom-at-mentes.html>

MÜLLER ROLF

Az ellenőrzött tér – titkos figyelések a politikai rendőrségen. Budapest, Hamvas Béla Kultúrakutató Intézet, 2014. 125. http://www.hamvasintezet.hu/uploads/assets/files/muller_ellenorzott%20ter.pdf

Az államvédelem testközelben. Az erőszak helye és módszerei a politikai rendőrségen, 1945–1956. *Kommentár*, 2014/5–6. 101–113.

Az erőszak mint kép. Szabadulás az Andrásy út 60.-ból. *Fotóművészet*, 2014/3. 80–83.

A harc helyszíne – a bűn színhelye. Egy 1956-os fénykép emlékezetei. *Kommentár*, 2014/4. 5–20.

A helyszíntől az emlékhelyig. A politikai rendőrség képeinek jelentésrétegei és használata. In *Az ügynök arcai. Mindennapi kollaboráció és ügynökkérdés*. Szerkesztette: Horváth Sándor. Budapest, Libri Kiadó, 2014. 271–293.

Kémelhárítók „rendszer váltása”. *Múlt-kor*, 2014/3. 72–79.

OKVÁTH IMRE

Adalékok a III/II. (kémelhárítás) Csoportfőnökség működéséhez (1989). In *Rendszerváltás 1989*. (Témák között válogatva). Szerkesztette: M. Kiss Sándor. Lakitelek, Antológia Kiadó, 2014. 291–312.

ORGOVÁNYI ISTVÁN

A politikai rendőrség létrehozása és működése a Duna–Tisza közén 1945–1946-ban. *Betekintő*, 2014. 4. http://www.betekinto.hu/2014_4_orgovanyi

PALASIK MÁRIA

Menekült vagy dezertált? Egy államvédelmi százados rejtélyes eltűnése. *Betekintő*, 2014/2. http://www.betekinto.hu/2014_2_palasik

Kobiety w społeczeństwie węgierskim po 1945 roku i ich udział w rewolucji roku 1956. In *Pkec Buntu. Kobiety w oporze społecznym i opozycji w Polsce w latach 1944–1989 na tle porównawczym*. Ed. Natalia Jarska–Jan Olaszek. Warszawa: Institut Pamięci Narodowej, 2014. 55–74.

Mothers, wives, daughters and sisters in Hungarian society between 1945–1956. Revistă semestrială editată de. *Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității*. Anul VI. 2013/1-2. (11–12). București: Editura CNSAS, 2014. 309–323.

PAPP ISTVÁN

Tükör. Gondolatok Borbándi Gyula: A magyar népi mozgalom című könyvéről. In „...elvégeztem, amire rendeltettem.” *Emlékek Borbándi Gyuláról*. Szerkesztette: Szeredi Pál. Pilisszentkereszt, Barangoló, 2014. 68–71.

Diktatúrából demokráciába. (Társszerző: Masát Ádám) In *A nemzet jövőre*. Főszerkesztő: Ablonczy Bálint. Budapest, Országgyűlés Hivatala, 2014. 98–108.

Donáth Ferenc és a közvetlen demokrácia. *Múltunk*, 2014/4. 23–38.

A magyar Jud Süss. Kádár Lajos Ártatlanok? című színdarabjának– története. *Betekintő*. I. 2014/3. www.betekinto.hu/2014_3_papp II. 2014/4. www.betekinto.hu/2014_4_papp

Útkeresés. Fehér Lajos gyermek- és ifjúkora (1917–1939). *Századok*, 2014/4. 1005–1045.

Népi írók kitelepítésének terve 1951-ben. *Betekintő*, 2014/2. www.betekinto.hu/2014_2_papp

A háború, mint tapasztalat. A hátország ábrázolása Veres Péter Számadás című visszaemlékezésében. *Hitel*, 2014/3. 63–81.

PETRÁS ÉVA

„Álarcok mögött” - Nagy Töhötöm élete. *Betekintő*, 2014/4. www.betekinto.hu
A nemzet és aszimmetrikus történeti ellenfogalmak. *Műhely*, 2014/5–6. 134–138.

Вопрос меньшинств в национальной политике Венгерской компартии после Второй мировой войны (на примере немецкого и словацкого меньшинств). In *Европа: Международный альманах*. 2014. Т. XIII/1–2. 96–107.

Mniejszości jako cel polityki narodowej Komunistycznej Partii Węgier po II wojnie światowej. Przypadek mniejszości niemieckiej i słowackiej. In (Szerk.) Magdalena Semczyszyn, Jarosław Syrnyk: *Między ideologią a socjotechniką. Kwestia mniejszości narodowych w działalności władz komunistycznych – doświadczenie polskie i środkowoeuropejskie*. Warszawa – Szczecin – Wrocław: Instytut Pamięci Narodowej, 2014. 114–132.

SLACHTA KRISZTINA

Das Vorspiel für die Grenzöffnung: Das Paneuropäische Picknick in Sopron am 19. August 1989. Hrsg. Gyarmati György, Slachta Krisztina. Sopron–Budapest, L’Harmattan Kiadó – Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2014. 177.

A Stasi iratok helye a német nemzeti emlékezetben. In *Az ügynök arcai: Mindennapi kollaboráció és ügynökkérdés.* Szerkesztette: Horváth Sándor. Budapest, Libri Kiadó, 2014. 169–187.

Állambiztonság és idegenforgalom a Balaton partján. (Német–német találkozások 1961–1989 között Magyarországon. In *A Páneurópai piknik és határáttörés 1989.* Szerkesztette: Gyarmati György. 2. kiadás. Sopron–Budapest, L’Harmattan Kiadó – Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2014. 43–63.

A „magyar vircsaft”. A Kádár-kori idegenforgalom sajátosságai. *Metszetek*, 2014/2. 1-10.

Város a határon. A Stasi és a magyar határnyitás. *Rubicon*, 2014/8. 10–15.

„Am nachmittag waren die männlichen Personen mit Surfen und anderen wassersportlichen Tätigkeiten befaßt.”: Die Staatssicherheitsdienste der DDR und von Ungarn am Balaton. In *Das Vorspiel für die Grenzöffnung: Das Paneuropäische Picknick in Sopron am 19. August 1989.* Hrsg. Gyarmati György, Slachta Krisztina. Sopron–Budapest, L’Harmattan Kiadó – Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2014. 15–36.

SOÓS MIHÁLY

A magyar polgári hírszerzés NATO elleni tevékenysége az 1980-as években. Budapest, Hamvas Béla Intézet, 2014. 186.

www.hamvasintezet.hu/uploads/assets/files/soos_nato_beliv.pdf

„Szlavkó” és az ÁVH. Megadja Ferenc Miklós nyilas pártszolgálatos beszerzésének és Nyugatra szökésének története. *Betekintő*, 2014/3. www.betekinto.hu/sites/default/files/2014_3_soos.pdf

SZ. KOVÁCS ÉVA

Egy embermentő kálváriája. In *In memoriam dr. Pétery János (1892–1975)*.

Betekintő, 2014/3. www.betekinto.hu/2014_3_sz_kovacs

TAKÁCS TIBOR

Szoros emberfogás. Futball és állambiztonság a Kádár-korszakban. Budapest, Jaffa Kiadó, 2014. 252.

Az ügynökhálózat társadalomtörténeti kutatása. In *Az ügynök arcai. Mindennapi kollaboráció és ügynökkérdés*. Szerkesztette: Horváth Sándor. Budapest, Libri Kiadó, 2014. 107–128.

Helytelen. Nagy Lajos nyíregyházi operatív tiszt fegyelmi ügye 1960-ban.

Betekintő, 2014/1. www.betekinto.hu/2014_1_takacs

„Kádár csapata” és az állambiztonság. 2000. 2014/2. 19–31.

VÖRÖS GÉZA

Mindszenty megfigyelése és az állambiztonság információszerző módszerei. In *Az ügynök arcai. Mindennapi kollaboráció és ügynökkérdés*. Szerkesztette: Horváth Sándor. Budapest, Libri Kiadó, 2014. 397–408.

Sasik a viharban. Egy gyermekmentő pap meghurcoltatásai a diktatúra évtizedeiben. In: *Állam és egyházak kapcsolata Kelet-Közép-Európában. Intézmények és módszerek*. Szerkesztette: Nagy Mihály Zoltán és Zombori István. Budapest, Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség, 2014. 105–119.

„Bárkit el lehet ítélni...” Mindszenty bíboros Rákosi politikai rendőrségének célkeresztjében, 1945–1949. [II.] *Kommentár*, 2014/1. 53–61.

Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának kiadványai, 2004–2014

Az átmenet évkönyve, 2003. Szerkesztette Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2004. (Trezor 3.)

Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára első (csonka) évének tevékenységéről (2003). Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2004.

Eörsi László: *A Széna tériek, 1956.* 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2004.

Az átépítés éve. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2004. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2005.

A Belügyminisztérium Kollégiumának ülései, 1953–1956. II. kötet. Az 1954. július 13. és 1955. december 9. közötti ülések. Összeállította és a jegyzeteket készítette Kajári Erzsébet. Szerkesztette Gyarmati György–S. Varga Katalin. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2005.

Európai Kulturális Fórum és ellenfórum: Budapest, 1985. A dokumentumokat válogatta, a bevezetőt, a jegyzeteket írta Müller Rolf. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2005. (Közelmúltunk hagyatéka)

Standeisky Éva: *Gúzsba kötve. A kulturális elit és a hatalom.* 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2005.

Ügynöklisták évadja. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2005. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2006.

A Belügyminisztérium Kollégiumának ülései, 1953–1956. III. kötet. Az 1956. január 18. és 1956. október 15. közötti ülések. Összeállította és a jegyzeteket készítette Kajári Erzsébet. Szerkesztette Gyarmati György–S. Varga Katalin. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2006.

Fényképek, 1956. Írta és összeállította Müller Rolf–Sümei György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2006.

A statikus, nyugvó többség. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2006. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2007.

Dilemmák a múlt perlése körül. Átvilágítás, információs kárpótlás, ügynök-vadászat, múltfeltárás. Kiegészítés az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2006. évi beszámolójához. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2007.

ÁVH – Politika – 1956. Politikai helyzet és az állambiztonsági szervek Magyarországon, 1956. Szerkesztette Okváth Imre. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2007.

Vallomások a holtak házából. Ujszászy István vezérőrnagynak, a 2. vkf. osztály és az Államvédelmi Központ vezetőjének az ÁVH fogságában írott feljegyzései. Szerkesztette Haraszi György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–Corvina Kiadó, Budapest, 2007.

Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára. (DVD). Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–Arcanum Adatbázis Kft., [Budapest], [2007].

Az 1956-os forradalom visszhangja a szovjet tömb országaiban. Szerkesztette Rainer M. János–Somlai Katalin. 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2007.

The 1956 Hungarian Revolution and the Soviet Bloc Countries: Reactions and Repercussions. Edited by János M. Rainer–Katalin Somlai. 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2007.

Tíz év után. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2007. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2008.

Állambiztonság és olimpia, 1956–1988. A dokumentumokat válogatta, a bevezetőt és a jegyzeteket írta Krahulcsán Zsolt–Müller Rolf–Takács Tibor. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2008.

Rendszerváltás és Kádár-korszak. Szerkesztette Majtényi György–Szabó Csaba. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–Kossuth Kiadó, Budapest, 2008. (Távolodás és közelítések)

Azef levelei: 1893–1917. Egy kettősügynök hagyatékából. Szerkesztette Kolontári Attila–Lengyel Gábor. MOSZT–ÁBTL, Pécs–Budapest, 2008. (MOSZT Könyvek 2.)

Megrendült a világ. A Nagy Imre és társai elleni per hangfelvétele és szó szerinti leírata. (DVD) Szerkesztette Hanák Gábor–Szabó Csaba. Magyar Országos Levéltár–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–Országos Széchenyi Könyvtár Történeti Interjúk Tára–Kossuth Kiadó Zrt., [Budapest], [2008].

Módosítójel. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2008. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2009.

A politikai rendészeti osztályok, 1945–1946. Főszerkesztő: Gyarmati György. Szerkesztette, a bevezetőt és a jegyzeteket írta Krahulcsán Zsolt–Müller Rolf. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan

Kiadó, Budapest, 2009. (Dokumentumok a magyar politikai rendőrség történetéből 1.)

Csapdában. Tanulmányok a katolikus egyház történetéből, 1945–1989. Szerkesztette Bánkuti Gábor–Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2010.

Állambiztonság és rendszerváltás. Szerkesztette Okvách Imre. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2010. (Közelmúltunk hagyatéka)

Iratprivatizálás, avagy a közelmúlt jövője. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2010. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2011.

Gyarmati György: *Kísértő közelmúlt, avagy a rendszerátalakítás egyik deficitje.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2011. (Közelmúltunk hagyatéka)

Müller Rolf: *Titkok – képek – nyolcvanas évek. = The Secret Pictures of the Eighties.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2011.

Várallyay Gyula: *Tévíton. Ügynökök az ötvenhatos diákmozgalomban Nyugaton.* 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2011.

Eörsi László: *A „Baross köztársaság”, 1956. A VII. kerületi felkelőcsoportok.* 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2011.

Gyarmati György: *A Rákosi-korszak. Rendszerváltó fordulatok évtizede Magyarországon, 1945–1956.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–Rubicon, Budapest, 2011.

Bánkuti Gábor: *Jezsuiták a diktatúrában. A Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya története, 1945–1965.* L'Harmattan Kiadó–Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2011. (Közelmúltunk hagyatéka)

Nemzedékváltás. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2011. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2012.

Prelude to Demolishing the Iron Curtain. Pan-European Picnic, Sopron 19 August 1989. Edited by György Gyarmati. L'Harmattan–Local Government of Sopron–Historical Archives of the Hungarian State Security, Sopron–Budapest, 2012.

Bank Barbara–Gyarmati György: *Recsk. Kényszermunkatábor, 1950–1953.* Kiállításkalauz. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2012.

Barbara Bank–György Gyarmati–Mária Palasik: *Recsk. The Hungarian GULAG, 1950–1953.* Historical Archives of the Hungarian State Security, Budapest, 2012.

Bank Barbara–Gyarmati György–Palasik Mária: „Állami titok”. *Internáló- és kényszermunkatáborok Magyarországon, 1945–1953.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2012.

A nagy testvér szatócsboltja. Tanulmányok a magyar titkosszolgálatok 1945 utáni történetéből. Szerkesztette Gyarmati György–Palasik Mária. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2012.

Big Brother's Miserable Little Grocery Store. Studies on The Hungarian Secret Services after World War II. Ed by György Gyarmati & Mária Palasik. Historical Archives of the Hungarian State Security–L'Harmattan, Budapest, 2012.

Másfél évtized. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára tizenöt éves, illetve 2012. évi működéséről. Szerkesztette: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2013.

Lehallgatott kihallgatások. Rákosi és Gerő pártvizsgálatának titkos hangszalagjai, 1962. Szerkesztette: Baráth Magdolna és Feitl István. Napvilág Kiadó–ÁBTL, Budapest, 2013.

Cserényi-Zsitnyányi Ildikó: *Kibányászott „lignitbűnök”. A Rákosi-korszak egy bányamérnökperének anatómiája.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2013. (Közelmúltunk hagyatéka)

Krauhulcsán Zsolt: *A párt belügye. A politikai rendőrség és az MSZMP a korai Kádár-korszakban, 1956–1962.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2013.

A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése, 1956–1962. Szerkesztette Cseh Gergő Bendegúz–Okváth Imre. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2013. (Közelmúltunk hagyatéka)

Trójai faló a Belügyminisztériumban. Az ÁVH szervezete és vezérkara, 1953–1956. Társszerkesztő: Palasik Mária. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L’Harmattan Kiadó, 2013. 506.

Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából. Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Krauhulcsán Zsolt et al. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2013.

Egy átlagos munkaév. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2013. évi tevékenységéről. (Felelős Kiadó: Gyarmati György) Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2014. 55.

A Páneurópai Piknik és határáttörés, 1989. 2. kiadás. Szerkesztette: Gyarmati György. Sopron–Budapest, L'Harmattan Kiadó – Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2014. 159.

Molnár Judit: *Csendőrtiszt a Markóban. Ferenczy László csendőr alezredes a népbíróság előtt.* Scolar – ÁBTL., Budapest, 2014.

Rigó Róbert: *Elitváltások évtizede Kecskeméten, 1938–1948.* ÁBTL – Kronosz Kiadó, Budapest–Pécs, 2014.

Betekintő. Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának internetes folyóirata. Megjelenik: 2007-től negyedévenként. Szerkesztők: Krahulcsán Zsolt, Müller Rolf, Papp István. www.betekinto.hu

BETEKINTŐ

Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti
Levéltárának internetes folyóirata

